

placitis.
Secūdū opusculū

Opusculum istud de canticordo id est de cantico cordis h3 tres thomos. i. diuisiones vel tonos pncipales cum notis et notulis. Note sunt considerationes speciales. Notule vero particule singulares. **Primus** tomus continet pbemium cum designatione quale fuisse monocordum in statu innocentie. et quale est in statu virtutis pfcē vt i Christo fuit et Maria p nouem notulas. **Ponit** vltcrius differentias cantici cordis ad canticum oris/ cum distinctione cantici noui hominis ad veterem p. r. notas seu notulas. **Ponit** consequēter dubitationes multas circa p̄sentia que soluuntur p reliquas. xxxiiij. notulas. **Secundus** tomus deducit pncipaliter q̄ est ponendum canticordū docens quid sit descriptiue. et quē admodū habere debet suum gamma. et quēter fuit in christo et maria. **Continet**. xij. notas fm cōsiderationes totidem sp̄ales pncipales et in vniuerso notulas. xvij. singulares. **Tertius** tomus instituit nō absq̄ circuitu qualiter gamma formetur pro canticordo continens notas et notulas. que se legendibus offerunt satis plane.

Thomus primus

Beatī qui audiunt verbum dei et custodiunt illud. Verbum habituri de canticis per theoriam et praxim. **Primo** p̄cipue de canticordo quod est verbum dei in cordibus nostris. Quale potuimus exordium cōuenientius assumere/ q̄ a verbo verbi dei/ q̄ a principio de principio/ q̄ a dei sapientia p quā condita sunt omnia et sine qua facere non possumus quicq̄. **Que** ludēs erat cum patre/ dum cuncta componeret cū ipsum laudarent astra matutina. **Hec** est sapientia/ quā auris bona audiet cum omni cōcupiscentia. **Aperiat** igitur aures nostras sonet et expediat verbum dei cuius totiens ista fuit exhortatio. **Qui** habet aures audiendi audiat. **Auris** itaq̄ cordis intelligēs. **Quibz** non apti/ sumus. **(iuxta puerbiū)** **Asinus** ad lyram. qz nullā in armonia verbi dei dulciorem sup mel et fauum suauitatem inueniemus. **Porro** si repletum fuerit cor nostrum verbo dei. fiet quod ab eo dicitur.

Et abundantia cordis os loquit. abū det igitur bone/ **Jesu** cuius os hic loquitur et eructat/ cor istud verbum bonum. **Abū** det igitur obsecro spūs tuus bonus in periculo corde meo et impleat illud vt def sermo in ap̄tione oris mei. et semper sit laus tua in ore meo. compleatur in me monitio tube apostolice/ que afflatu tuo abūdāter impleta/ nobis omnibus insonuit et cecinit hortans docens et interpretans verbum xp̄i ait. **Habitet** in vobis abundanter in omni sapientia cōmonentes et docentes vosmet ipsos in psalmis et himnis et canticis sp̄ialibus in gratia cantantes in cordibus vestris domino. **O** verbuz christi. imo verbū xps quod erat in pncipio apud deum et deus erat verbum. et verbum caro factum est. **Veni** domine **Jesu** habites in corde abundāter et si non in omni sapientia saltem per fidem que p dilectiōem operetur. vt docere et cōmonere valeam me p̄mitus. deinde pro primos meos filios tuos/ in psalmis/ et de psalmis himnis et canticis sp̄ialibus. vt simus in gratia cantantes tibi dño in cordibus nostris et gratias agentes p omnibus tibi et patri. **Cantet** ecce quotidiē vocibus crebris vehementer auribus nostris spiritus tuus bonus p ora p̄pharum. tua organa p sonans. **Can. do. can. no. Errursus. Cantate** et eul. et psallite. **Et iter. Psallite** deo nro psallite. psallite regi nostro psallite. **Quoniam** rex ois ter. deus psal. sapi. **Hec** autē exhortatio milies repetita/ nullo modo prosus erequi poterit os nostrū nisi p̄mitus impletis cordibus nostris. **Quoniam** et abundantia cordis os loquit in canticis. **Quā** felix illa ciuitas in qua iugis solennitas vbi vna vox letantium et vnus ardor cordium que plena modulis in laude et canore iubilo. vacat. videt. amat. cantat in eternum pleno corde toto ore. **Felix** nihilominus homo qui factus est rectus. si non immiscuisset se peccando questionibus infinitis. non de paradiso voluptatis et casticis angelorum detrusus esset in valles lacrimarum in ve lamentationis et planctū. **Qui** iam compatatus iumentis insipientibus et surdior illis factus. cor fere sicut nabuchodonosor habet vt audiens nō audiat et intelligens nō intelligat. **Forma** uerit itaq̄ dei sapia ad similitudinē maioris mundi corporalis/ corpus hoīs. in cuius medio posuit cor instar sol in celo. **Et** posuerat illud.

vero cordis aliter (vt pmissus est) nō p̄cipit i
mediate ab auditu vel intuitu. etiam si co/
natum suum dederit ad audiendū v̄l vidē
dum. possunt nihilominus cōiecture que
dam sumi quemadmodū et occurſu faciei
et oculoꝝ nutu. et gestu corp̄is. cor se p̄dit
Canticū oris potest fieri sine libero ar/
bitrio p̄ motū naturalem vel aialem vel ex
trinsecū seu alienū. p̄t̄ in pu
eris et alijs nō dū hñtib̄ expeditū iudiciū rō
nis. **H**ost̄z vero canticordū quale p̄quiri/
mus. sola p̄ducere potest libertas arbitrii/
vbi volūtas p̄monet et inclināt. rō delibe/
rans ordinat et imperat. Tandem volun/
tas exequitur et effectui mandat. **S**ancti
p̄inde cōcordant. dū vnus attribuit (exem
pli gratia) orationem voluntati. aliꝝ rōni
Sic p̄terea dum vnus dicit orōem et cātica
p̄ virtutes intellectuales. alius p̄ morales.
alius p̄ theologicales. alius p̄ dona causa/
ri. **S**iquidem nullū est canticū qd̄ nō pos
sita virtute qualibet impari. i. mediate cau
sari. **I**ta enī videmus in oibus actibus bo
nis. sed immediata p̄ductio et elicitio suā
habet p̄p̄iam virtutem. vt sperare spem. di
ligere caritatem. orare deū et sibi cauere re/
ligionem. que sp̄s est iusticie. **C**anticū
oris de se indifferens est ad bonitatem vel
maliciam de genere moris. datū ratio. q̄
niam de se et intrinsece non est actus liber
p̄terea si dicitur bonus moraliter aut ma
lus/laudabilis aut vitupabilis/opor̄et qd̄
hoc recipiat aliūde. et hec d̄ia seq̄tur ad p̄
cedētem. **S**ed canticō cordis damus lau
dem aut vituperiū/tanq̄ sit a libero arbitrio
elicitue. et p̄inde essentialiter et intrinsece
liberū est h̄mōi canticordū. **N**olumus ta
men ab actibus humanis extrinsecis/tol
lere laudem vel meritū. sed hoc habent ex p̄
ticipatione et origine p̄ime libertatis.
Canticum oris potest violenter elici. s. ab
extrinseco nō conferente vim passō. et saltē
diuina virtute. **S**ecus inuenies in nostro
canticordo ad qd̄ volūtas cogi neq̄t. **I**m
plicat enī qd̄ actus cordis humani sit elicit⁹
libere/et respectu eiusdē sit violētus. iaz vo
luntas patiens vim cōferret nec cōferret in
actu suo. qd̄ implicat. **C**anticū oris est
subiectiue in re materiali et extensa. siue sit
siue nō sit organica. **S**ubiectū vero nostri
canticordi/est i solo corde rōis. siue sit por
tio sup̄ior et quasi vir. siue inferior q̄si mu
lier. siue in quadam scintilla et apice intel

telligentie pure quam mentem aut sinderi
sim quidam appellant. **S**ed vbiq̄ suū eli
cit canticum/sine vsu corp̄alis organi req̄
sitis. q̄uis ad fantasmata prius aspexerit.
et ex illis sp̄s intelligibiles abstraxerit **E**t
hoc si non fit ex alto/virtute verbi dei collu
strantis/immediata reuelatio. **C**anticū
oris spectat ad veterem hominem. cāticor
dum vero nostrum p̄tinet ad nouum. qui
p̄m deum creatus est ad imaginem et simi
tudinem suam. nō dumtaxat in vestigio.
Sequimur hoc loco cōsideratiōem apo
stoli de bip̄tito homine in quolibet viato
re. cuius intelligentiam et misterū/nunc
hic supponimus. dicētes cōsequenter tot
essēd̄ias assignabiles inter canticum oris
et nostrum canticordū/quot et q̄stas apls
assignauit inter nostros hoies/hunc vete
rem istum nouū/sub vna et in vna homis
naturali p̄sona. vt qd̄ vetus tyrannizat lege
carnis et peccati. qd̄ obuiat et dissonat rōni.
qd̄ legi dei subiectus nō est. qd̄ captiuat nos
sub iugo peccati. et ita de reliquis **A**t nou⁹
agitur. ducitur et regit sp̄ū libertatis et iusti
cie. et adoptionis filioꝝ dei. et spe heredita
tis eterne. **C**ollocato tenore dicendorū
cōsequēter notulemus nunc r̄ndendo/ob
iectionib̄. nūc nostra ponendo. **H**abēt
in p̄mis dubitatiōem ea que dicta sunt de
canticō cordis qd̄ distinguit a canticō oris.
qd̄ p̄t̄ fieri sine eo. **C**ū dixerit xp̄us qd̄ ex a/
bundantia cordis os loq̄tur. **C**ū p̄terea cer
tum sit nullā vocē que ē sonus ab ore aial
platus/fieri sine corde qd̄ est p̄ncipium vi
te et motus. **R**espondemus qd̄ vbiq̄ sunt i
aliqua disciplina seu veritatis cognitione
diuersi termini. quorū quilibet habet a cē
ptiones multiplices seu p̄ analogiam seu p̄
equiuocatiōem/restrictio vel limitatio p̄t̄
z debz p̄mitus fieri vel supponi ad certum
aliq̄d significatum. alioquin incideret sta
tim confusio. et ex confusione deceptio seu
sophistica paralogisatio. **P**ropterea si de
bet in p̄mis p̄supponi quid nominis sicut
debet. oportet cōsequēter illud esse certum
vel qd̄ sic vult impositor cum nomina sint
ad placitum vel ex vsu autentico maiorū
colligitur. **F**atemur itaq̄ cordici multipli
citer et ad multa. s. i. os. **P**lacuit nihilomi
nus ex causis impositis/coartare p̄monez.
mō qui dicitur est vt cor significet h̄ in hoie
liberū arbitriū rōis **O**s vero notet organū
carnis. quamuis etiam cor ita sumptum

habet suū os intrinsecum vt ibi. labia dolo
 sa in corde. et corde locuti sunt. **O**s carnis
 pari mō suum os habere inuenitur vt ibi.
 In ore fatuoz cor eoz. **C**onsequenter
 notandū est iuxta diuisionē apli de dupli
 ci homine. nouo et veteri q̄ duplex est i ge
 nere canticū. vnū nouū. vetus alterū. Que
 distinctio sumit penes virtutē et vitiiū. celestez
 terrenum. spūale et carneum. liberum et il
 liberum. grām et peccatū. meritū et demeri
 tum. caritatem et cupiditatem. vel amorem
 dei et amorem sui quē dicimus libidinem.
Quo fit in canticis vt quicqd spectat ad v̄
 tutem immediate vel mediate. elicitive vel i
 patiuē. intrinsece vel extrinsece. essentialiter
 vel denotatiuē. illud computetur inter can
 tica noua. aliud autem ex aduerso vetus re
 putetur. Colligitur huius distinctio rō
 nabilitas ex aplo locis plurimis. Et quia
 xpus dixit. Ex verb tuis iustificaberis. ecce
 nouitatem. Ex verbis cōdemnaberis. ecce
 vetustatem. que duo tamen a cordis abun
 dantia pcedunt. Stabit igitur q̄ sile can
 ticum sit in ore vnus nouū. et in altero ve
 tus. imo sunt in eodem ore tempe et corde
 mutatis. **C**ur aut ista notamus nisi pro
 cognoscenda verius distinctioe canticū cor
 dis a cantico oris. que non sic accipienda est
 vt nō plerūqz cōueniant et sit aliqd canticū
 oris nouum. licet nō intrinsece et illicitiue
Sit p̄terea canticū aliqd cordis verus dū
 vltro pessimas machinatur cogitationes. et
 ab̄eo exeunt iuxta verbū xpi cogitationes
 male. homicidia. adulteria. fornicationes.
 furta. falsa testimonia. blasphemie. auari
 tie. nequicie. dolus impudicia. oculus ma
 lus. supbia stulticia. **V**ides q̄z prauū cor
 tale. q̄z dissonū et horribile. **O**pponetur
 hic forte nobis de pueris qui nondūz hnt
 vsū cordis intellectualis/ qd est iudiciū
 liberū rōnis. **N**ōne sequi videtur ex p̄nota
 tis/ nullū in ipis esse canticū nouū/ neqz ve
 tus plus q̄z in bestijs et auibus. **C**ū tamē
 xpus approbans cantica pueroz bebreo
 rum/ cōfirmauerit dictū suū auctoritate pro
 phetica. Et ore infantū et lactentium p̄fe
 cisti laudē. **P**roinde frustra ponerent in ec
 clesijs pueri. qui tamen vident gratissima
 portio chori canentiū. **Q**uid iterū dicem
 de beato illo infante **Y**ohē baprista in ma
 terno utero gestiente. saltāte et exultāte **N**ō
 ne fuit ista spūaliū nouitas gaudioz. **C**ui
 mor cōcinebat mater exclamans voce ma

F

gna. **B**enedicta tu in mulierib. **C**anticū
 insup addit suum **M**aria dicens **M**agni
 ficat aia mea dñm. **F**uit plane nouitas i
 hoc beato puero cū nouo cordis. **A**ut q̄
 p̄acceleratū est in ipō iudiciū rōnis. aut
 quia spūs xpi mouit cor nescientis/ ad exul
 tationē nouitatis. **S**ic de pueris bebreo
 ru. imo et de p̄phicis viris/ et de ipis etiam
 aplis/ die penthecostes dici pōt dū diuina
 patiebantur. put de **J**erorbeo loquit̄ dno
 nis/ dū q̄z rapiiebantur. ducebantur. agebā
 rur a bono spū vehementius q̄z agebant.
Quo contra de vesana vate dicitur in ma
 lum dat sine mente sonum. **I**n illa siqdem
 et silibus/ spūs p̄bitonicus non erat subdi
 tus illis. quemadmodū de p̄phis affirmat
 aplūs q̄ spūs eis subiectus est. subiectioez
 intellige nō seruitutis. sed cōdescensive p̄
 etatis. vt xpus fuit **J**oseph **M**arie q̄z sub
 iectus. **A**terū de pueris alijs spālū nō
 inspiratis. cantantibz tamen in ecclia deuz
 q̄z laudantibus. quid dicemus **N**ūqd dā
 nabim⁹ vel inter vetera q̄si solius oris sint
 aut carnis numerabim⁹? **P**osset q̄z fieri q̄
 stio de musicis organis/ tam in veteri q̄z in
 noua lege/ ad diuinas laudes cantandas
 ordinans. de carminibz deniqz que nō intel
 ligūtur vt sep̄ius a multis cantantibz q̄ sūt
 sine litteris idiote. **S**uppetit hoc loco
 necessaria cōsideratio de libertate actuum
 quā alibi latius expositam/ breuif hic recē
 semus. **E**st itaqz liber actus ille sol⁹ forma
 liter et intrinsece/ q̄ elicit a volūtate libera.
 formaliter et essentialiter. et tale est canticū
 diū nostrū. i. canticū cordis p̄t expositū
 q̄ repositū est in organo cordis et dicit̄ ei⁹
 abūdantia. **Q**uisquis igitur in has for
 telas incidit/ vigili corde semp̄ intelli
 ge coaptatiōem hanc n̄ram de corde/ ad sign
 dum duntaxat liberū spūū humanū. quā
 uis inueniat̄ dictū cor carneū et lapideū. s̄
 apud nos cor dicit̄ de spū fm p̄ditioes su
 as arbitremur. **S**unt aliī act⁹ q̄ dicunt̄
 liberi p̄cipatiue. eo q̄ impant a volūtate
 libera. 7 h̄ diuersis ordinibz vel gradibz p̄
 mis aut remotis in ordine ad spūalis cor
 dis impiū. **E**xemplū in cantico. qd̄ elici
 tur p̄mo a mēte cordis. h̄ enī vbo vti⁹ **M**a
 ria in suo magnificat **D**einde formatur in
 corde carnis. p̄ imaginatiua virtutē/ can
 ticū simile p̄ impiū volūtatis. **P**rocedit de
 inceps ad sens⁹ exteriorē. p̄fert̄ ad os vbi
 fit sonus vocalis. aut progreditur vsqz ad

...mentoz musicoz in q̄
 ...que licet fiat in retinō
 ...modo libertatem habe
 ...bet cantica libera q̄z
 ...a libero impūta. Et cō
 ...m ad occasionē hominis
 ...libere moueri. p̄tatio q̄
 ...libere facta iudicant̄ et
 ...Quo circa pater responsio cur
 ...cantica noua numerari imo
 ...multa que carnis sensū q̄z
 ...aliquo sensū sunt. et
 ...libertate p̄tatione. nō sūt
 ...et tunc p̄cipit aliqua
 ...non libera monone q̄z
 ...quoniam non cogant. **C**an
 ...aliquis est imitatio v̄ra
 ...p̄cipit esse liberant̄. dū
 ...potest videri
 ...legem dūm nō a
 ...p̄cipit
 ...quodam mō
 ...mō
 ...origi
 ...ma
 ...no
 ...Con
 ...bus di
 ...pro
 ...quem
 ...ca sic
 ...fuit de
 ...oris pue
 ...acpūde
 ...ta et mo
 ...rio. Po
 ...oris.
 ...berum
 ...in nostr
 ...madice
 ...lament
 ...dereliq
 ...puo don
 ...nū serui
 ...oibus h
 ...leomo
 ...ros. dic
 ...apud de
 ...corpus a
 ...tem diue
 ...dium fr
 ...sant. **E**
 ...decantico
 ...te vel arro

percussionem instrumentorum musicoꝝ in quibus
 sicut resonantia. que licet fiat in rebus non
 animatis. nec villo modo libertatem habet
 tibus dicuntur tamen hec cantica libera. quia
 sunt saltem mediate a libero impata. **Ex**
 plurimum de sagitta quam ad occisionem hominis
 missam dicimus libere moueri. probatio quia
 mors inde secuta / libere facta iudicatur et
 punitur. **Quo** circa patet responsio / cur
 possunt inter cantica noua numerari. imo
 et dici meritoria / multa que carent sensu quod
 to amplius ea que cum aliquo sensu fiunt. et
 cum quadam inclinatione spontanea. non sicut
 in pueris est. nam et bruta precipiant aliqua
 tali spontanea licet non libera motione quia
 non ita presus aguntur quin coagantur. **Tan**
 ta denique viget in aliquibus estimatiue et tu
 ris claritas / vt principes esse libertatis et diu
 haustus (vt de apibus poeta dixit) videan
 tur. **Et** vnde hoc si non ex lege diuinitatis a
 Dioni. tradita. quod infimis superiorum coniunguntur
 tur suprema inferiorum. que admodum igitur con
 uenit spiritus humanus cum angelis in apice
 mentis. ita et bruta cognitio cum hominis
 imaginaria virtute. **Placeat** vltra pro
 gredi. videbimus quod nulla penitus operatio
 in vniuerso quantumcumque naturalis habeatur
 quin relata ad primum principium dicatur et sit libe
 ra / tanquam ab eo liberrime producta. **Et** ita quilibet
 operatio laudabilis est et collaudanda. **Si**
 autem eleuari prope considerantes omnia in or
 dine ad suum principium / collaudare dixerunt ip
 sum deum et ad collaudandum et benedicendum
 congratulando complacendo quod sunt hortati.
Que consideratio quam late pateat ad cantica cor
 dis nostri / sciet cor illius quod ex sententia di
 cet cum propheta. **Viam** mandatorum tuorum cu
 rram cum dilatasti cor meum. **Quale** salomon
 dicitur habuisse latum nimis. **Quanto** ampli
 us illa beatorum beatissima cui ueniebat il
 lud **Isaie**. **Tunc** videbis et affluet et mira
 bitur et dilatabitur cor tuum. que in omnibus
 et super omnia videbat et audiebat cantantem
 filium suum dei verbum. **Inuenim**us propterea
 rationes alias in pueris / cur ad ecclesiastica can
 tica mancipantur quibus nondum plenus sit i
 cis vsus rationis / primo quia tollitur oculum in eis
 quod multa mala docet. **De**hinc habet rationem
 facilius acquirere. **Recondit** insuper memo
 ria sibi cantica que postmodum melius intelli
 gentur. dum quasi ruminanda deducta fu
 erint addentes pie meditationis et iudicij ratio
 nis. **Videmus** ita fieri circa disciplinas a

lias. vt in grammatica pueri commendant
 donatus cuius nulla est in ipsis tunc intellige
 tia. **Adde** quod assistentes magni recipiunt hu
 iusmodi cantica pueroꝝ ad eleuationem me
 tis in deum. **Faciunt** insuper illa cantica sua et
 se dum ea vel precipiunt / vel instituunt / vel ap
 probant / vel ipsis semet afficiunt. quibus non
 est omnino tollendum qualecunque meritum
 ab ipsis pueris. qui gratiam baptismalem
 habent. et quorum angeli semper vident faciem
 patris. **Qui** denique pueri. non pro quibus affe
 ctu feruntur in deum. sicut de se refert **Augusti**
 nus. **nam** euenit ibi esse plus affectionis
 vbi minus cognitionis naturalis positum est
Patet in animalibus et feminis. **Quaderet** hic
 querimonia / nullis pro sua indignitate verbis
 explicanda / de pessimis seductionibus puero
 rum. quorum puritas vt angelica venerari ser
 uari quod deberet. quod ad cantica modesta sancta
 quod iugra etiam prophetarum traditionem / optebat insti
 tuti. **Sed** vt et vt carni et sanguini. quam pre
 ter et vltra corruptionem naturalem puerse
 originis / gaudet malignans flagitiosas
 maiorum / demergere collo tenent pueros in sce
 norum gurgitem verborum factorum et canticorum.
Consolatur tamen apostolus electos dei qui
 bus dicit. omnia cooperari in bonum. miris
 proorsus et incomprehensibilibus modis **Et**
 quemadmodum de veneno componitur tyria
 ca. sic perditio malorum / saluatio fit electorum
Fit demum operatio eadem (vt puta canticorum
 oris puerilis) vni ad vitam. alteri ad mortem.
 ac proinde diuersis respectibus. idem canticum vi
 ta et mors nominatur. **Surgit** alia dubita
 tio / **Ponendo** differentias canticum cordis
 et oris. **Dictum** est / canticum cordis esse li
 berum et intrinsece. ac perinde laudabile et
 in nostra potestate. videtur expertentia con
 tradicere / cum querelis deuotoꝝ frequenter
 lamentantium illud de psalmo. **Cor** meum
 dereliquit me. **nam** cur pro magno et preci
 puo dono loquitur **Dauid** ad dominum. **Inue**
 nit seruus tuus cor suum vt oraret te. si passim
 omnibus hoc concedi videret. **Supra** addit ob
 iectio non minus plena murmuris apud mil
 tos. **dicit** enim. **Si** canticum cordis sufficit
 apud deum. cur addita sunt tot cantica oris quod
 corpus atterant sua multiplicatioue et men
 tem diuertunt a sua deuotione. et non nisi fasti
 dium frequenter sua repetitione nauseari cau
 sant. **Est** alia quod supra modo traditionis nostre
 de canticordo nouo. quod videtur sua uouita
 te vel arrogans vel inutilis vel profana vel yer

Verū tamen expediāmus duās an-
 tea p̄positas dubitationes. et dicāmus ad
 p̄mam de libero vsu canicordi nostri. qđ i-
 telligimus cum p̄supporiōe z non aliunde
 sc̄z impedito z absorpro. sed stante iudicio
 ratiōis. Nam z arbitrium / dicitur liberū
 de rōne iudiciū. Hoc autē impedi-
 mētum fit aliq̄n non imputabiliter ad culpāz
 ex toto. q̄n̄z ex tanto. modi quoq̄z causā-
 tes hec impediēta / alibi traditi querē-
 di q̄z sunt. Ceterum stante iudicio rōnis /
 potest nouus homo regeneratus in ch̄risto
 libet cāticum nouum cordis exercere / eli-
 cere / modo tali aliquo qualem notābimus
 fm̄ voces et per voces affectuū. etiā ubi
 cāticum oris nullum sequeretur. Alioq̄n
 apostolica monitiō tam Pauli q̄z Jacobi
 frustra esset / hoc autē fieri semper posse.
 idcirco quibusdam non apparet. quā vel
 non sentiunt huiusmodi affectiōes in cor-
 de suo carnali. q̄les dicte sunt z posite sunt
 passiōes a philosophis q̄si sole. vt spes me-
 tus meror gaudium. aut oppositas volun-
 tati sue passiōes. tales ipsi patiuntur in-
 uiri. Hec est fatemur non mediocriter neq̄
 irata conquesta / timoratarū quoq̄z consci-
 entiarum uehemens exagitatio. Cui sub-
 ynius casus exemplo / conabimur respon-
 dere / aperiendo dicendis infra vias. **Le-**
lebriter queritur z passim a theologis. si
 dolor cōtritiōis de peccatis / debeat eē ma-
 ximus. etsi minus esse potest. **Flotant** ipsi
 distinctionem vtilē z accōmodā valde
 p̄ canicordi nostri totius intellectu Est in-
 quiunt dolor aliquis in sola rōne qui libet
 ro subiacet arbitrio. Dolor iste et displicē-
 tia vel odium vel detestatio sic elicitā cum
 gratia / sufficit ad detestatiōem p̄ri suppo-
 sito q̄ nullus in corpe dolor sequeret. **Atra-**
men dicitur dolor de peccatis z dolor ma-
 ximus. qz de nulla re altera temporali / tan-
 ta detestatio elici debet a corde rōnis. sicut
 nullū est damnum pene / qđ equiperetur dā-
 no culpe. Dolor alius est. quez philosophi
 numerant inter passiōes concupiscibilis
 sensualis. qui consurgit ex apprehensione
 obiecti discōuenientis ipsi sensui corpora-
 li. habet hic insup causari cū motu spirita-
 um. et cōstrictione cordis. **Hunc** vtiq̄z do-
 lozem / nō oportet esse maximū in peniten-
 te. imo nimius et culpabilis esse possit. vt
 pote cordis sensualis et corpis destructiu⁹
Porro nō est fm̄ hunc dolorem mensu-

randa semper bonitas penitentie. **Cuius**
 ratio est. stat enim duos esse z sepe videm⁹
 quoz vnus ex complexiōe naturali cor ha-
 bet strennum z virile nec lacrimis idone-
 um. ita vt vel vit vel nūq̄z flere possit. **E-**
rit alter cordis feminei mollis / ad omnem
 miserationis occasionem lacrimis lacrim-
 vel p̄num. **Primus** elicit detestatiōem
 peccati sui / intensius in animo. for⁹ z lau-
 dabilis in casu q̄z alius. nec app̄bendet il-
 lum sapientis verbū. **Cor** durum male ha-
 bebūt in nouissimo. **Jam** enim talis pecca-
 ta detestans p̄ter durum nō durum cor ha-
 bere sed molle dicendus est. fit tamen vt se-
 pe redundātia doloris cordialis in corp⁹.
 nisi sistat se libere mens ne fluat in inferio-
 ra. sicut in xp̄o fuit sicut poterat Adam.
 sicut **Maria** nullum h̄ns morū p̄ueniēte
 iudiciū rōnis impabat vt placebat in cor-
 p⁹. **Eliciunt** ex hac distinctione mgr̄ali
 et autentica vulgata p̄bata recepta q̄z salu-
 bres et pulcre considerationes. **Primo**
 q̄ noia sensibiliū passiōū transferūt rō-
 nabiliter ad affectiōes volūtatis signifi-
 candas. **Hoc** cōfestim p̄spicuum est de do-
 lore de quo minus q̄z d̄ plurib⁹ alijs appa-
 ret. **Et** hoc diffuse deduxit Aug⁹. in suo de
 ciuitate diuersis libris et capitulis. ma-
 ximā longam de opinione stoicoz ex histo-
 ria agellij textit oem. sumpta occasione d̄
 passiōib⁹ demonum fm̄ positionem pla-
 tonicoz. notatim apulei. qui describēs de-
 mones dixit eos esse aialia corpe eterna. a-
 nimo passibilia. omni vici genere passio-
 nū q̄les in hominū cordib⁹ eripimur. **Ac** p̄
 inde n̄itur saluare superstitiōes gentiliū
 et sacrificia z carminationes. qm̄ dixit de-
 mones talibus allici vel placari. **Ceterum**
Aug⁹. cōcludens ex hac miserabili cōditō-
 ne damnatiōem demonū p̄uersissimā plus
 q̄z hoim̄ hic etiam pessimoz redit ad reme-
 moratiōz duarū sectarū. **Una** fuit stoicoz
 que passiōes ponebat in sapiētē cadere
 nō posse. qm̄ erat virtuosus. vtutes aut in-
 sensibilitates qz sensū p̄hibēt passiōum. **S-**
ecta fuit altera peripatericoz q̄ nō dam-
 nabat passiōes oēs nec a virtuoso p̄hibe-
 bat si fierēt moderate. **Cōcludit** tñ Aug⁹.
 disputatiōem hāc magis eē verbalē de noi-
 bus passiōū q̄z realē de suis effectib⁹. **Falle-**
 ban̄t̄ at̄ stoici qz solū p̄siderabāt i boieroz
 nec aliquid habere debere qđ esset commu-
 ne cū corpe. credebāt. **Deceptus** est eōz stul-

Decantico... in homine...

ius epicurus nihil in homine more saduce
 orz preter corpus attendens. et dicens i cor
 de suo non est deus. Fides vero consonat
 illuminat rōnis **A**resto. ponenti in homi
 ne aiam rōnalem et corpus organicz. hec
 sunt put hic loquitur et caro. **F**uerūt apd
 nos p̄cipui duo theologi quoz vnus ma
 gis insecutus phiam **A**resto. tradidit no
 mina passionū nō p̄prie dici de affectioni
 bus spūalibus. **A**lter plus herens **A**ugu
 stino. tradidit in spū rōnali sic inueniri cō
 cupiscibilem et irascibilem volūtarias fm
 p̄p̄iam theologoz acceptiōem / quē admo
 dū in appetu sensuali fm phm. **E**t **B** absqz
 dubitatione putamus esse veruz q̄uis (vt
Augusti. tradit frustra de verbis / vbi de re
 constat necitur cōtrouersia. **N**ecqz eni p̄hs
 ip̄e / q̄to minus quūis theologus / negat
 etiam deo gaudiū esse delectatiōem et leri
 ciam. dicit enim deū vna simplicissima et i
 mutabilissima opatione delectari. **P**lato q̄
 qz dicit deū postqz mundū fabricauit exul
 tasse gaudio **E**t in sacris litteris. gloriatur
 sapientia delicias suas in filiis hominum
Et qd letabitur deus in opibz suis. non qz
 dem affectus sui mutatione. sed exterioris
 opationis inuouatione. **E**licif amplius
 et p̄notata distinctione tanqz clauē nostra
 p̄ canticordo qz nō ex motu cordis carnal
 accipi debet virtutū aut vitioz / nec etiā re
 uelationū vinculis et certa distinctio. **V**e
 re. p̄sus enūciauit sapiēs **C**or tuū sicut p
 curiens fantasias patitur. nisi ab alto imis
 sa fuerit visitatio. **N**ecqz parū formidanda
 est verbi dei p̄ os psalmiste cōminatio. **D**i
 misit eos fm desideria cordis sui. ibunt i ad
 inuentionibz suis. **Q**uanqz dixisse legatur
 deuotul **B**ern. qz ex motu cordis spūsfācti
 p̄ntiam agnoscebat. **N**ō q̄lter intellexerit
 habeatur ex alijs dictis suis et regulis enā
 gelicis. quē nō in motu passionū corpaliū
 sed imitatione et custodia diuinoz f̄monū
 cōsiliū dicūt cē ponendū **C**ōsiliū meū in q̄
 ps. **J**ustificatiōes tue. **P**assioēs autē cor
 dis carnal / habeto eo suspectiores q̄ feruē
 tiores nec rōis frenū sequētes attēderis / q̄
 tūcunqz sc̄tē deuote iuste sublimes appare
 ant. qm̄ later in talibz aut sub talibz vt sepe
 demoniū meridianū. **H**abetur cōsequē
 ter qz nō sp̄ illi sunt virtuosiores q̄ iudican
 tur deuotiores in cōpunctiōibz et lacrimis
 ad quas sexus femineus. qz pronus est cā
 tatur esse deuotus. **U**erū potuerunt iste

veritates cū similibz infra explicari / solue
 do tertiam dubitatiōem si scōam p̄mit⁹ ab
 soluerimus. p̄ rephensione marmurantiū
 cōtra tot cantica oris que carnis esse ponis
 mus. et que fieri crebro cū fatigatiōe homi
 nis vtriusqz nemo negat. licet alia et alia rō
 ne hic et ille moueatur. **C**ōsonat distinctio
 de dilectione dei quā non oportet semp esse
 maximam in sensu p̄ intensiōem vel exten
 siōem. sed in mente p̄ app̄ciatiōem et p̄ pon
 deratiōem. q̄ citius eligitur ois amor alius
 p̄prie etiā vite. deserit / q̄ dei subeat offensa.
Patuit in martiribz magis q̄ incarnaliter
 philocaptis. **S**aluat hec distinctio cōter
 quo pacto stant simul in eodē tristitia et le
 ticia. cū motus hēant contrarios in corde. il
 la stringit. hec dilatat. verū nō in metali. s̄
 sensuali passione locū hz. **E**demū ad edi
 ficatiōem ecciasticoz maxime monachoz
 pauca notemus. **E**ccliam cōsiderem⁹ ciui
 tatē glōsam esse. **P**reterea reginā illā q̄ asti
 tit a dextris dei in vestitu deaurato circun
 data varietate. **E**lle rursus corpus in signe
 misticū / h̄ns instar corpis naturalis / mltā
 mēbra q̄ nō eundē actū h̄nt. sed in ea distri
 buit spūsfāctūs dona sua / put vult / tam gra
 tuita solū q̄ gratificantia. gratū facientia.
Deniqz ciues huius ciuitatis optet quēlibz
 ber ambulare vocatione q̄ vocatus est. hūc
 in actiua. alterū in cōtemplatiua. nūc in o
 peratiōe. nūc in ocio sc̄to. q̄nqz in obedien
 tia regulari. aliq̄ in qdā spūs et corpis lib
 tate. **D**escēdit h̄mōi varietas vsqz ad canti
 coz diuersificatiōem in ecciasticis cerimo
 nijs multiplicē. **I**taqz dū apli discurrebāt
 in oēm terrā ad cōuersiōem gentiū. **I**pi tū
 nō legūtur in h̄mōi cāticē exterioribz semet
 exercuisse. p̄sertim more iudeoz in synago
 gis et tēplo salomonis **E**t qm̄ legalia cessas
 se docuerūt / ac deinceps magz traduxerunt
 ritus gentiliū p̄ flamines et archiflamines
 ad ecciasticā policiā / q̄ p̄ sacerdotū **A**arō
 sub finetū altero q̄ gēniles. **P**orro tempo
 re martirū circūierūt aliq̄ in meloz. in pel
 libz capnis. in mōtibz et spelūcis et in cauer
 nis terre. apd q̄s et q̄les satz pbabile ē voca
 lia cātica nō fuisse. **P**ost dilatatiōez eccie ac
 reddita pace / fuit nihilomin⁹ mltā varietas
Sola psalmoz accētatio tenuis / fuit a
 pud aliq̄s. apud alios / celebrior cum arte
 sua cantus. **F**uit apud alios discantus. ad
 dita sunt cymbala in ecclēsijs benesonan
 tia que cāpanas dicimus. **F**uerunt apud

alios organa multarum fistularum iunctis
 apud aliquos tubis ductilibus. **P**ostre-
 mo quid necesse est numerare per singulas
 quales in canticis ecclesiasticis habite sunt
 et nunc obseruantur varietates. Re amas
 ad fructum vel usum. **D**edit Aug^o quo-
 dam loco confessionum suarum intelligi non
 puam esse difficultatem circa rem hanc ita
 ut in neutram partem ausus fuerit precipita-
 re sententiam. Nam cum recordabatur in-
 stitutionis ambrosiane de canticis et hym-
 nis/ne populus in eius custodia vigilans
 meroretabesceret. dum quod lacrimas suas
 meminerat quas homini vocibus acriter com-
 mor^o habuerat eliquabatur veritas in cor
 eius et bene cum illis sibi erat. trabebarur
 approbare cantandi talem morem. **S**ed
 postremo dum sentiens blandimenta dul-
 ciorum canticorum cedere sibi in quandam au-
 rium voluptatem dixit se male tunc carita-
 tem non audire. nam penaliter inquit me
 peccare confiteor. dum plus ipse cantus quam
 id quod cantatur me delectat. **C**on-
 quisitionem habet hoc ultimum non mediocre pri-
 mo de musicis instrumentis et organis. quod
 nihil vti loquitur ultra mulcentem armo-
 niam nisi per incertis intelligentia. **S**ed et
 de laicis alijs quod non intelligentibus ea que
 cantantur quasi par est difficultas. **D**e
 inde sup additur altera principalis dubita-
 tio de multiplicatione canticorum/mentis
 deuotionem suffocante sepius quam refouente. ma-
 xime cum beatus Breg. alter ex institutio-
 bus talium canticorum iudicauerit indignum
 si dediti verbo dei/studium suum in istis te-
 pus quod darent. que ratio videtur ad dispo-
 sitos contemplationis ocio trahi. ne officium
 quod pro deuotione et christiana perfectione insti-
 tutum est/contraria deuotionem militet. aut
 perfectionis culmen apprehendere impediat.
Fauca dicamus per re tanta. fatemur enim
 quod plene satisfacere non hic sufficim^{us}. **D**ul-
 te sunt cause multiplicationis psalmodia-
 rum vocalium in ecclesijs. **U**na est vite lai-
 corum/laudabilis occupatio/assistentium con-
 solatio/discolorum morum deuotio/coba-
 bitantium regulatio/penalis satisfactio. car-
 ceralis mancipatio. dei collaudatio. totius
 ecclesie reputatio/voti completio/mutua recō-
 pensatio/vulvis assuefactio/mentis humi-
 liatio. **H**arum autem. xij. causarum et si sunt
 alie non reducibiles ad istas/deductiones
 non presequentes ad presens iungamus quod non

semper homo constituitur quo perfectius vine-
 ret/aut contemplando/aut theologizando/aut
 aliorum perfectionibus obsequendo. sicut et in poli-
 cia quosdam videmus seruos/magni tam
 ingenij. quosdam mechanicos/quos ad libe-
 rales artes natura genuerat idoneos. et ita
 de pluribus quibus tradidit regulam a pleris
 vt ambulet vnusquisque vocatione qua voca-
 tus est. **S**it hec vocatio spiritualis/a diuina
 prouidentia que vti generaliter et immedi-
 ate concurrat in omnibus. sit hec vocatio pro-
 pria deliberatione. quemadmodum in religi-
 onibus quorum perfectionibus si murmurauerint/
 quid aliud dicatur quam illud civile. **V**ideri
 tibi qui taliter elegeris. **E**t iterum. **P**atere quod
 sponte subisti iugum **B**rauat plane/nedum de
 fidiam inertem/sed aliquam aiam plus stren-
 uam/onus assidue repetiti seruitij. **N**am
 verissima prorsus est ratio quam monachus de-
 dit interrogatus quod esset in sua religione dif-
 ficillimum. an ieiunia. an vigilie. an silentium
Coninuo inquit/continuat repetitio cantus
Amplius vero quod murmur suum palliant
 aliqui. deus inquit intuetur cor et bona vo-
 luntas pro facto reputat. et minora pro maiora
 bona recompensari possunt. sicut pro contemplati-
 uam actiuam. **D**icamus quod iam in obligatis/
 alia est ratio quam de liberis ab obligatione. et hec
 est vnica cur solidior aut voluntas aut com-
 pensatio non sufficit spiritus. **N**on tamen
 duos celebres in theologia doctores respici-
 etur oibus suis deus/hic conferentes cum pri-
 bus duarum religionum mihi. si nōtissimis
 si religionem introirent. **P**ossetis inquit o-
 nera religionis conformiter ad ceteros fratres
 exequi: quibus se non posse cum iam fracti essent
 erate rudentibus/sed posse studendo docendo
 meditando compensationem afferre. **S**ubintu-
 lerunt. **E**t si quotidie cum paulo rapet vos de
 us in tertium celum/nisi compleritis instituta re-
 ligionis/nobis quorum magna presentialis est non
 nisi scadalum et vobis ludibrium futuros esse
 noueritis. tamen intrandi religionem/ tamen ma-
 nendi. vulgo dicitur. **Q**ui cum lupis est. cum
 ipsis vlulet. **R**ursus si voluntas pro facto repute-
 tur apud deum quod ad meritum essentielle vite et
 ne. tamen multiplex in alijs reperitur instatia. vt
 in accidentali primo quales est aureola que datur
 actui excellenti non solum voluntati. **U**t rursus
 in actibus privilegatis. quales sunt largitiones
 pro indulgentijs. vt preterea sunt exercitia sa-
 crametorum quod vim suam habent virtute opis opa-
 ti. vt insuper sunt opera satisfactoria. quales sunt

14

ant. restitutions ab
 solo vocalis scrum
 non semper impol
 ad damandos
 fami
 temp adueni
 p level/sof
 pus restitue p
 mibus/ni
 sola vel volu
 no equatur. **A**d
 conpro
 respectu ha
 nec pu
 p
 uam
 uum
 na fa
 ced
 pon
 spu re
 iuta
 plenu
 in plal
 tantes
 bar: **L**
 uum. pla
 core et c
 tabat.
 maculari
 liter appo
 vel cordi
 strumen
 ditus. su
 intro: su
 dis. que
 in suo ca
 fecerat di
 cidabat
 brachio
 Dispsit
 dis. siue
 Er alibi
 Siue m
 quatinus
 maiori
 nrm nou
 re cordi
 lus noui
 rium que lo
 cundū **D**

solationes debitoꝝ. aut restitutiones ab
latoꝝ. vt in posito solutio vocalis seruitij
quoz omissiones etsi nõ semppter impos
sibilitatem sint culpabiles ad damnatioẽs
non tollit tamẽ oẽm ex sola voluntate satisf
factionis obligatiõem. quã semp adueniẽ
te satisfactionis oportunitate / p se vel suos
teneant. qd nõ esset soluto þus realiter pre
cio. Demũ in penis et pmijs civilibus / eui
dens est. qd voluntas occidẽdi sola vel volũ
tas alterũ ditandi / facto nõ equatur. Adij
ce poribz qd in civili vel ecclesiastica congreg
gatiõẽ sicut z in legũ traditiõẽ / respectu ba
nẽtur ad ea qd vt in pluribz eueniũt. nec pri
uilegia nec cõditiones nec vtilitates pau
coꝝ / pluralitati p̃iudicabiles esse debent.
Cõsitemur tñ oportet dispensationem
et bonã eq̃tatem apud tales casus p̃ricula
res locũ tenere. qui si negetur p̃tinaci cru
delitate aut insipienti stoliditate. non video
quid sup̃sit afflictis. nisi recursus ad deum
patrem et solatiũ cũ imploꝝatiõẽ miẽ suẽ qd
cõuertat corda patrum in filios / faciẽs cuz
temptatione puentũ. potens est quippe de
us dare patribz intelligi fieri posse. p vtili
tate si atrũ spũali cũ maria vacantiũ exone
rationem seruitij qd datur laborantibz in offi
cijs temporalibz cũ martha. nisi qd ap̃tior est
oculus carnis ad ista q̃ illa. et si nõ sp̃ ma
ior necessitas. **V**alebit ad extremũ (sic o
pinamur) ad cõsolatiõem lugentiũ sub iu
go corporaliũ canticoz / declaratio cãticordi
nouũ / ad quẽ p̃perat intentio. si attentio nõ
defuerit qm̃ qui verbũ narrat nõ attenden
ti / q̃si qui exercitat dormiẽtem de graui som
no. Quid aut̃ nequius. qd intolerabilius
quid lege punibilius / q̃ si nolit officij sui
p̃sus honestissimi diuiniissimi. saluberr
mi doctrinã q̃s audire. Dedit vero nob̃ ec
clesiasticis deus regiones gentium et labo
res pploꝝ vt cantemus ei. vt in sacris / ver
bũ suum scripturis audiamus. bñificans il
los qui audiũt verbũ dei z custodiunt illõ
Quõ custodiũt. ne sollicitudo seculi et falla
cia diuitiaz / suffocent verbũ. Quale ṽbũz
qd̃ insitũ z in mãsuetudine et patientia su
sceptum. p̃õẽ saluare aias ñras. afferens in
corde bono z optimo fructũ multũ cũtubi
latione lenissima in cãticis z verbo solatiij.
Ecce pegrini sumus in hierl̃m celestẽ. **C**o
mitatur nos assidue verbũ nõ hñs amari
tudine / nõ tediũ / qd si comes faciũs i via
p vehiculo est. comes alter q̃s faciũs i ver

bo dei / cuius verba sp̃s et vita sunt. **S**e
serant hoc qui dicebant. **N**onne cor ñm
ardens erat in nobis dũ loqueret̃ in via et
ap̃iet nobis scripturas. **S**ed tandem no
uus homo pauculas de canticordo nouo
notulas attendat.

Thomas secundus

C Anticũ nouũ aliqd̃ esse et fieri i
solo corde et ṽbo mentis tradit
anagogia xp̃ianis pegrinis. **A**
nagogiam dicim̃ sursum ducti
onem q̃lem eccia quotidie monet facere cõ
cinẽs. **S**ursum corda. **C**ur hoc. nisi vt q̃
sursum sunt q̃rat ñm hõ nouus de celo cele
stis dũ pegrinamur a dño. cõuersatiõẽs no
uam q̃rẽtes in celis. vbi cãtatur cãticũ no
uum corã sedẽte in throno qd̃ dic̃. **E**cce no
ua facio oia. **N**ic dudũ p̃ **E**zechielẽ polli
cebatur. dabo vobis cor nouũ. z sp̃m nouũ
ponã in medio ṽri. **Q**uidni tales inouati
sp̃u recto / cãticũ nouũ cãtent i corde nouo
iuxta suasiõem apli scribẽtis ad **Eph**. **I**m
plemini sp̃u sancto loquẽtes vobismetip̃is
in psalmis z hymnis z cãticis sp̃ualibz cã
tantes et psallẽtes i cordibz ṽris. **S**ic age
bat. **A**ecilia virgo sp̃ euãgelij xp̃i plãe no
uum. plauẽ verbum dei semp̃ gerens in pe
ctore / et cantãtibz organis soli deo decan
tabat. **F**iat cor meum z corpus meum im
maculatũ. **C**ãticũ tale nouum rõnabi
liter appellatur cãticordũ. i. cãticuz cordis
vel cordiũ. **S**uũ quippe subiectũ. suũ in
strumentũ. sua corda qd̃ dic̃ a corde suõ au
ditus. sua vox. suum os. sua modulatio est
introzsus vel in corde mentis vel mẽte cor
dis. quẽadmodũ vsa est psaltes ñra maria
in suo cãtico cãticoz. p̃sus nouo. qz nouũ
fecerat dñs sup̃ terram. dum iam ml̃ier cir
cũdabat virũ. **A**it nempe. **F**ecit potẽtiã in
brachio suo. **L**erte nouo. certe verbo dei.
Disp̃sit su. men. cor. sui. **E**cce mentem / cor
dis. siue referas ad deũ disp̃gẽtem qui alio
loco dic̃ tactus dolore cordis intrinsecus
Et alibi loquit̃. **I**nueni virũ fm̃ cor meuz
Siuẽ magis libeat ad sup̃bos cõiungere
quatinus enormitas p̃funda sui superbie
maiori exaggeratiõẽ dãnẽt. **C**ãticordũ
ñm nouũ describit̃ esse vox numerosa. mẽ
te cordis ad dei glãm elicitã libere. quã so
lus nouit qd̃ accipit. **H**oc nimirũ est miste
rium q̃le loq̃batur a plus absconditũ. **E**t se
cundũ **D**yonis̃. solis pp̃riũ xp̃ianis. hoc ẽ
Hb

nomen nouum in calculo cādidō scriptū
 id est. in corde puro. qđ nemo nouit nisi qđ
 accipit/ quoniam in expimētali noticia ta
 ctus spūalis/ positum est. **Hinc** Apostol⁹
Quis hominū scit que sunt hoīs nisi spiri
 tus hominis qui in ipō est. **Esse** vero vo
 ces aliq̄s numerosas in corde sola cordis
 aure pceptibiles nisi deo et quibus de⁹ vo
 luerit reuelare cōuincitur exemplo. **Moys**
 si cui forinsecus tacenti dicit dñs. **Tur** cla
 mas ad me. **Et** in ps̄. **Desideriū** pauperū
 exaudiuit dñs. pparatiōem cordis eorum
 audiuit auris tua. **Finis** canticordi no
 ui ponitur esse dei glā. ad dñam veterē. cui
 ius finis est amor sui vsq̄ ad contemptum
 dei. **Ceterum** libertas electiōis tenet locuz
 forme iuncta maxime gratia xp̄i que man
 datum verbi dei nouū de dilectiōe format
 et implet. **Discernit** ex hac p̄tula que dic
 elicita liber/ cāticordū ab omni p̄fusa can
 tico intus vel exterius tm̄ impato. **Can**
 tico dū hmōi/ fuit excellentissime in illa be
 ata que cecinit. **Dagnificat** aīa mea dñm
Et exultauit sp̄i. me. in deo salu. meo. **Pre**
 ponimus hanc beatāz in exemplar pulcer
 rimū et in testimoniu pro dicendis certissi
 mū. ne dicat aliq̄s ista nos confingere de
 corde nostro. **Ne** p̄trea cogamur interim
 p̄ equiuocatiōem vel aliter in aliena seu ve
 tera cātica labi. **Sed** in sola anagogia no
 uus sermo versetur p̄cinat et loquat. **Assis**
 igitur nobis o gratia plena. **Dignare** te
 nos laudare et laudando disciplinam no
 uam sed certam et veram apire. **Tu** inq̄s
 in corde qz sc̄tus et nouus amor singulari
 ter ardebat spūalctis in carne virginali mi
 rabilia faciebat. et cor eructabat verbum il
 lud bonū. **Dagnificat** aīa mea dñm.
Flōne tibi videt ex hoc statim cātico sc̄tā
 fuisse mirabilis illa nouitas in maria tym
 panistria nostra. que nouitas appellat ab
 aplo/ diuisio anime et spūs. quā efficer po
 test solus sermo dei viuus et efficax. et pene
 trabilior omni gladio ancipiti. p̄ngēs vs
 qz ad diuisiōem aīe et spūs. cōpagū qz et me
 dullarū. et discretor cogitationū et intenti
 onum cordis. **Videatur** sup hac diuisiōe
 auctor de spū et aīa. quid cōformiter ad **Ri**
 chardū/ de verbo ad verbū tradiderit. quo
 niam elucidatio p nobis est in grāde stupē
 dumqz miraculum. nec attestatiōe n̄ra so
 la satis credibile. **Pergamus** interea cō
 siderare quo pacto spūs marie dictus ē ne

dum canere. sed ad actum saltare. tripudia
 re. et exultare velut extra se saltare. volebat
 pabolicū illud ip̄operū cauere quod de
 pueris ludentibus in foro/ xp̄us b̄ndictus
 fructus ventris sui sumpsit cōtra pfidiam
 veterū iudeoz. **Lecinimus** inqunt vobis
 nec saluastis **Maria** cecinit in spiritu et sal
 tauit. nimirz carmen illud erat nuptiale qđ
 ep̄thalamium dicimus. **Sed** quartū nup
 tiarum/ v̄t̄q̄s plurimaz. **Habebat** in alio
 virginalis yteri palacia. hūanitas cum dei
 tate. caro cum verbo. limus cum deo. **Au**
 bebat ecclia quā **Iohes** vidit tanq̄s sp̄sāz
 nouam de celo descendētem a deo parataz
 nouo viro suo xp̄o. **Habebat** deiformis
 marie spūs deo suo dño et agno qui erat tā
 q̄s sponus. p̄cedens de thalamo suo. verus
 sol iusticie ponens tabernaculum suuz in
 corde marie que erat mulier amicta sole. de
 sponsata vni viri virgo casta. **Iesu** christo
Figamus p̄cor in hoc spiritu saltante et
 exultante/ spūales oculos cordis in lumie
 fidei. **Cōsideremus** hunc deiformē spiritū
 tanq̄s diuisum a carne/ effulgeat apud nos
 tanq̄s angelus vnus dei sine carne et sāgui
 ne. **Nihilomin⁹** aspiciamus ip̄m p tpe vie
 tunc vere passum diuina simul et humana
Flam inuenta sunt/ nō cōfusa tamen i ipō
 hec omnia. spes. metus. meror. gaudiū nō
 quidem p̄pter corpus solum iuxta poete se
 tentiam. **Hinc** metuunt cupiunt gaudent
 qz dolentqz. **Hec** auras despiciunt clausē te
 nebris et carcere ceco. **Sed** electione et ac
 ceptione libera voluntatis. **Nolo** tamē cre
 dat aliq̄s sp̄m marie/ nō habuisse modum
 cognitionis alioz viatoz in quibz omni
 bus cognitio procedit a sensu. sed hac ade
 pra spiritus suus libere vtebatur suis affe
 ctionibz absqz organo corporeo de q̄ pau
 lo post infra dicimus. **Habebat** insup af
 fectiōes varias p̄portionales passiōes illis
 quibz aīa sensu corporeo vtens afficit non
 sine motu carnis aut corpis: aut bonas ta
 men oēs habebat moderatas et ordinatas
 sub monade deo. in armoniā pulcerrimaz
 suauemqz. quā inhabitatrix dei sapia dele
 ctatur audire. **Et** si cognouisset stoy/
 coz disciplina grauis si inuenisset et fide.
 mulierem hanc fortem/ exclamasset p̄fecto
 hic h. **O** diuina mens sapientis quales in
 hoīe poni debere cōtendimus. a qua men
 te nō gaudia sed mala gaudia. nō timorem
 sed vanum timorem. et ita de spe et dolore

alioquin...
 Tales...
 quales...
 vane...
 ad nos...
 nec...
 rem...
 via...
 fecit...
 son...
 one...
 nab...
 cōsi...
 nou...
 i su...
 sa q...
 q̄ sp...
 et car...
 ret in...
 ne nō...
 tribu...
 nū vni...
 marie...
 sum ten...
 opus in...
 uermin...
 tum p...
 Et ita...
 bellis...
 tuit opa...
 riosum...
 nem arm...
 tum. **Le**
 us qz ten...
 p̄ctus...
 ris effig...
 spiritū...
 ribus su...
 biles/ qz...
 stremo...
 red/ mot...
 sti/ motu...
 rum non...
 inde rec...
 uim et le...
 dine cōc...
 ta fuisse...
 bus/ q̄le...
 multo...
 est de or...

remouendas pdicamus. alioquin quid a lapide qd alia quantis insensibiliter differret cōditio sapientis. Tales p̄trea posuerunt tam platonici q̄ peripatetici celestes intelligentias/ quales nos xp̄iani angelos noiamus/ q̄ impari varietate. Audiamus t̄m̄ in eoz positione qualēcūq̄ ad nos cōsonantiam vel tenuē veritatis. Abijciētes in p̄mis q̄ celū sit animatū tāq̄ aial aliq̄d rōnale cōpositū et materia celi z forma intellectuali. Cōcedimus t̄m̄ assistētes esse celis intelligentias. q̄les appellat aplus administratores spūs. Hāz regula est cōmunis theologie cū p̄bia/ corpalia p̄ spūalia ministrari. Cōcedamus q̄z verbū dei/ p̄ amores cōmunē spiritale et vitalem alere oia quez amorem interpretata fuisse videt p̄bia apud boetiū sp̄m̄ vel aiam celi et mūdi. O felix iquit hoim genus si vestros animos amor quo celū regit regat. Et alibi d̄ aiab loq̄ns deo. Quas inquit lege benigna ad te p̄ueras reduci facis igne reuerti. Ignē qd aliōd intelligēs q̄z amorem. P̄ponebant rursus isti p̄bi cōsone satis ad magnū Dionis̄. q̄ in qualibet intelligentia post p̄mā z vnicūq̄ que deus est/ triplex motus spūalis inueniebatur. Un̄ quasi circularis z vniciformis circa diuinā m̄tem ab ip̄a in ip̄am tanq̄ ab oriente in oriens. Alius velut obliquus de se ad se. in se tanq̄ ab occidēte redeat in occidēs/ nō sine multa p̄ticulariū quādā irregulariter recta. Tertius imaginabat̄ motus rectus seu diametralis creatura a se z cōtra. Cātauit ista apud boetiū p̄bia dicens.

R. Qui p̄petua rē. videat̄ ibi. **F.** Tuero dicet aliq̄s cur et vū/ talis tam q̄ remota digressio. Cōsonant̄ et decore p̄ oēm̄ modūz. Respicimus mariam/ etiā p̄ statu vie sublimē habuisse ad cōtemplatiōem omnifariam celestīū z infernoz. Et hinc affectōes hausisse multiformes. quāquaversum. sursum. deorsum. ante. retro. dextrorsum. sinistrorsum. introsum deniq̄. Tales s̄o affectōes nōne q̄dam voces erant canticordi sui cuius naturam inq̄rimus/ et practicaez eius sub arte q̄dam tradere satagimus.

C. Cur aut̄ plus exēplo spūalis cordis. **H.**arie viatricis/ q̄z angeli/ q̄z ade p̄ statu innocentie/ q̄z alterius sc̄toz/ q̄z demū ip̄ius xp̄i placuit hoc facere/ quisquis hec legerit accipiat paucis. Spūs marie viatricis q̄stū cūq̄z diuise cōsideratus ab aia et carne fuit passibilis. voces exp̄mēs in se. nūc amo-

ris z gaudij. nūc meroris et odij. nunc spei nunc metus. necnō p̄ oia pie cōpassionis z v̄pore q̄ regina mie tūc erat. Canticorduz igitur habemus in ea p̄eam. velut in exemplari verissimo. clarissimo. certissimo. S̄z angelos bonos sed sc̄tōs spūs glorificatos sed adam in statu p̄mitus instituto. nullus admodū passibiles dicit. Ep̄us p̄trea nō necessario sed disp̄satorie/ dolorem/ timorem/ miserationem q̄z suscepit. Alij deniq̄z viatores boni a venialiū discordantia nō secludūtur. Spūs vero marie cū nulla dissonantia criminali l' veniali passa est affectōes ex cōditione nature mortalis/ p̄portōnabiles passioibz carnis. P̄otuerat hec cōsideratio sufficere p̄ practica canticordi noui/ p̄tinus arte tradenda et p̄nēda veluti sunt oculis. sed antea iūgamus ad p̄missa q̄d ip̄is cōsonet. nec nos impediāt. Ecce q̄ sp̄m̄ marie nudū et solū z sepatū ab aia et carne p̄posuimus inspiciēdū dū etiā v̄tneret in carne mortali. Nūc eadē cōsideratio nē nō p̄turbata/ formemus. imo formatuz tribuamus. imo tributū respiciamus. organū v̄nū p̄stantissimū. p̄ q̄d et in q̄d spiritus marie canticū suum nouū nō intro? clarum teneat/ sed ad exteriora deducat. nec ē opus inquirendo longe progredi. Cōsuerit̄ in intuitu ad corpus eius organi/ cum p̄hicū/ q̄d omnino cōtempatum fuit. Et ita p̄orsus elōgatū ab omni fomite/ bellis dissonantie/ q̄ nec etiā minima p̄ortuit opationū notula/ sibi discors esse. Gloriosum plane dixerim? organū tale ad omnem armoniā formabilem summe dispositum. Celeste dixerimus illud organū potius q̄z terrestre nō natura sed gratia Celeste p̄orsus ob quandam stabilis mutabilitatis effigiem. ob inerrabilem obediētie suo spiritui legem. Cuius vicissitudines i motibus suis non plus fuerunt a recto deuiabiles/ q̄z orbium celestīū girationes. P̄ostremo videre erat in organo marie corporeo/ motum p̄portionatū p̄mo mobili celesti/ motum velut obliquū/ cursu/ planeta/ rum non omnino dissimilem/ motum p̄inde rectum. ad exemplar elementoz grauium et leuium. z hec omnia cū summo ordine cōcentu numero et pondere mensurata fuisse credideris. Accepisti sub breuibz/ q̄le fuerit canticordū spūs marie/ in multis simile spiritibz angelicis. Adiectū est de organo corpis sui temperatissimo et.

Hb. 2.

non inutilem/non impossibilem. non irri-
sione sed veneratione et gratissima recep-
tione gratissima; dignissimam. Et si nō ista
forsan que subscribitur. alia tamen quā sū-
tilior et solertior tradere posset indago.

Canticordum nouum seu musicum po-
test habere gamma breuius in notulis seu
figuris vel literis/ q̄ sit gamma manuale.
Conferamus musicam sensualem vel or-
cum musica cordis et voces vnius cum vo-
cibus alterius. Habet hoc musica oris q̄
potest fm frasis. fm thesim. fm pportiona-
bilem insup continuationem cum alijs va-
riare voces suas. Patet potissimum vbi di-
scantant et cantant in choro plurimi siml.
Est autem in vocibus oris aut alijs melo-
dijs ipa frasis/ eleuatio vel depressio penes
acutum et grauem accentum. Thesis atre-
ditur in pductione aut breuiatione notu-
larum sillabarum et vocum. Combinatio
pproportionalis dicitur multoꝝ ad inuicē cā-
tantium et cōtracantantium consonantia
Ecce autem deficit hec tertia cōditio i mus-
ica cordis. saltem hic in via et pro arte dā-
da Non enim satis est factibile/ vt conue-
niant ista duo sub pportionali combinati-
one latentium affectionum/ sicut in audis-
et visis. Gamma tamen manuale multipli-
cationem suam potissime necessariam ha-
bet in hac causa. Ceterum quo ad frasis et
thesim dicimus vtiq̄ q̄ repiunt in affecti-
onibus. Sunt enim qualitates in quib-
us phia ponit extensionem et cōtractionē que
est thesis Intensionem quoq̄ et remissio-
nem que est frasis. Concluditur h̄ et motu
venarum pulsatiū cordis materialis per
medicos. Sed in affectionibus spūs vbi
tenent eas in se/ cesset hec cognitio medi-
cinalis/ q̄uis sit in ipis thesis et frasis. et in
qualitatibus non vitalibus de quibus mi-
nus apparet sit extensio sit et intensio secu-
dum tres dimensiones altitudinis latitu-
dinis et pfunditatis **C**anticordi voces
poterant in maria. possunt et in nobis/ ml-
tis modis agnosci. Cognoscitur ista vox/
primo introitus in corde sonante. q̄ si in
corde sonare dubitauer? **I**saias te doceat vbi
legitur. **C**or meum ad **H**oab sonabit fit
tamen vt non auertatura seet quodāmo-
do raptus fiat. **S**ic igitur sermo noster hic
de illis quibus loquitur deus qui conuer-
tuntur ad cor. Nonne queso scit cor se ama-
re. se gaudere. se dolere. se compati. et ita de

reliquis. **S**cit inq̄ non p opinionem. nō
p solam fidem. sed p experimentalem notici-
am. qualem in alteram transfundere fas n̄
habet nisi forsā in citatione quadā et com-
monitione p notas verboꝝ vel signoꝝ.

Cognoscitur rursus h̄mōi vox non est du-
bium a deo et ab omnibus quibus ip̄e vo-
luerit reuelare. et hoc vel in verbo vel in p-
prio genere. vel in supnaturali quodam lu-
mine. quemadmodū credimus fieri sepius
in beatis. tam mutuo loquentibus q̄ nra
desideria nō audirent. **C**ognoscitur ampli-
us hec vox p quasdam opiniones seu con-
iecturas. q̄nq̄ p autoritatem dicentis de se
nobis vel scribētis vel innuētis. q̄nq̄ p si-
miles in nobis affectiones genitas ab ob-
iectis vtriusq̄ silibus pntatis. **D**um incō-
tinentes duo respiciunt virginem foris pl-
cerrimam/ si libidinosā sit in corde cuiuspi-
am/ fas est argumentari q̄ sit aut esse possit
in altero. nō aliter de duobus virtuosis et p-
oppositum. vnde puerbium sumptum est
Insaniens in vna passione/ de omnibus ce-
teris ita putat **H**inc sapiens intellige que
sunt primi tui ex teip̄o. **P**ostremo p̄ ai?
et his passioib; q̄s circa vicia se sit aliqui. q̄s
isup circa primos quotidiana colligit expe-
rientia valet cōcludere varias esse voces il-
las. quas dei cultoribus audit attribui. vt
est illud **Q**uā magna multitudo dulcedis
tue dñe quā abscondisti timentib; te **E**t illud
Nihil dulcius q̄s respicere in mandatis al-
tissimi. **E**t illud xpi. **V**enite ad me oēs **E**t
sequi **E**t inuenientis requie aiab; vris **J**ugu-
eni meū suauē ē et onus meū leue **D**icta de
niq̄ doctoꝝ ad anagogicos excessus exer-
citatoꝝ quib; nō credere/ desipere est. et quos
imitari nolle/ stulticia et insipientia cordis
si et dū pater celestis traxerit ad xpm. **N**am
ista est ppria musica et sciētia xpianorum.

Canticordū marie fuit fm omnem artem
musice/ suauissime doctissimeq̄ modulatū
Sane si spūs sanctus replēs aplos/ docu-
it eos oēm veritatem si eoz corda afflata sā-
ctospūs/ voces diuersas intonant. santurdi
magnalia. **S**i rursus maria fm **D**amas.
a nullo vincitur illustrū **S**i amplius fm
Dionis. traditiōem/ lex diuinitatis ē vt om-
nis inferior pfectio sit eminentius in supi-
oribus cum maria fuerit p gratiam sblima-
ra nedū sup mulieres et homines. sed sup
omnes angeloꝝ choros quis ab ea musi-
calem in summo noticiam negauerit. **N**o/
Hb. 3.

eius. Non illi qui setotos in ipso naufragos mergunt. nec vñq̄ emergunt quia vel non conantur vel conati primus resorbentur. **O**bediuerat iterum se nec ille Salomonis filium verbo de canticis et hymnis spiritualibus. liga ea in corde tuo iugiter. et circūda gutturi tuo. quōs vñq̄ illa saperet et caneret gradiendo stando sedendo.

Gamma nouum noui ideo sperat hō nouus in christo. si senserit se gradū sculū factū in ipso. Non eget affirmo. tali monitu. quisquis vere grandis factus est in christo. Qui exemplo marie quo maior eo humilior. qui humilior christo primior. simili or et intimior. **S**ua loquimur apud eos quoz exaltatū est cor et elati sunt oculi ambulantes in magnis et mirabilibus super se. Ideo nec lactare iam dignantur ybera doctrine pie. Quidni maneant sicut ablactati sup matre sua corde arido sicut testa. Poterit apud tales aspectu pmo. reijci simplicitas ruditas breuitas gamma nostri.

Causabuntur ipm supra eum esse. quoniam absq̄ eo canticis ipi spiritualibus ac mysticis habende se iudicibus fuerint instituti. vt quid ergo afferuntur noua. hec qui dem auribus inquirunt nostris. que nec patres nostri dignati sunt attingere. Hūc tertius e celo cecidit. **C**arho qui super senes qui super omnes docentes se intellexit. Ac uero ista nihil mouent simplices animos. scientes spiritum sanctum spirare vbi vult quando vult. et quomō vult. Alioqui nō diceretur apud **D**anielem. Pertransibunt plurimi et multiplex erit scientia. Prohibetur pmo q̄ offeruntur sed non in foro rerū. venalium clamose. non in cecis sedis q̄ libidinum. p̄stibus. non in agro boum eius fratre seniore qui de foris symphoniam et chorū domi non nouerat. Non deniq̄ p uerso corde qd̄ est abominabile dissile nec inueniet bonum nec vllam scientiam retinebit. **A**dditur et illud. **A**cerum in vitro q̄ cantat carmina cordi pessimo. p̄cul tale p̄cul. **G**amma mysticum non melius formare possumus q̄ ad exemplar domini nostri. **J**esu xpi crucifigi vt dicat puer in christo. **T**rois de pardieu gallis. **H**oc plāe est signaculum qd̄ maria posuit supra cor suum in meditationibus et sup brachium in opationibus. **Q**ue gloriatur in canticis dicens. Fasciculus mirre dilectus meus mihi inter ybera mea cōmorabitur. Fascicu-

lus vñq̄ puulus humilis et paucus quale querimus esse gamma nostrum. **R**ecedant vetera de ore vestro dicebat illa cuius cor exultabat in domino. vetus anna mater noua qz deus scientiarum dominus est et ipi p̄parantur cogitationes. **N**olite ergo multiplicare loqui sublimia gloriāntes nisi forsau in domino. **A**dibi absit gloria. **P**aulus renouatus de saulo veteris. nisi i cruce dñi nostri. **J**esu xpi p̄ que mihi mundus crucifixus ē et ego mudo. **L**uius iterū hec verba sunt. **N**ō enim iudicauimē scire aliquid inter vos nisi **J**h̄m christū et hūc crucifixū. qui et bucinabat omnibz de cetero nemo mihi molestus sit. **E**go enī stigmata **J**esu in corpore meo porto. **S**us quoq̄ coapulus. **P**etrus xpo ait passo i carne. et vos eadem cogitatione armamini. **N**am crux lignum salutare est qd̄ ad p̄mam dignitatem renouauit omnia. **S**ic pollicitus fuerat xpus dicens iudeis. **E**go si exaltatus fuero a terra omnia trabaz ad meipm. **I**n qua tu benignissime et innocentissime. **J**esu p̄pendisti. vbi fuit extensum tui corporis organū. istar tympani. vbi cecinisti verba salutis nostre. vbi quinqz plagis capitalibus quasi totidem notulis vel characteribus te insigniisti. et propriū sanguinis minio rubricasti. vbi tu piscina p̄batica salutaris. quinqz poricus vulnerū habens. dedisti haurire aquas in gaudios fontibus saluatoris. p̄cipue tibi p̄senti teqz videnti tibi concinenti o beata beatarū. in digitulos. illic cōplodebas quos sp̄ ad bellum sp̄s docuerat benedictus deus. **Q**ui mirra stillabant p̄batissima. qui apphēderūt sulum p̄ tunica viri sui et filij. **J**esu quē cibauerat quem contrectauerat. cuius lacrimas siccauerat et nunc describebāt sibi cū sensibus alijs quinqz voces inenarrabiles canticordi quales inquirimus.

Gamma mysticum fas nobis est ad quinqz notulas seu voces vel litterulas puncta vel characteres figurare. **S**ic licet homo noster vet̄ crebro nobis aduersus. nibilo minus loquebatur de ipso mysticus sermo prophete. **T**u vero vñq̄ mecum dux meus notus meus. **Q**ui simul mecum dulces capiebas cibos. in domo domini ambulauimus cum consensu. **T**unc recolens dissidium per demones ingestum. cōuersus ad illos imprecatur venire mortem super illos. **E**x hoc p̄dicto tamen tante latitudinis.

quasi cythara sonabit. **D**oab interpretat
ex patre. quonia a patre et filia genitus est.
Hic licet prauus et ex damnato concubito
fuerit. mihi pfit tamen vt p metaphoraz si
gnificet **J**esum. qui ex patre deo vt fili⁹ ei⁹
et maria coceptus est. no virili semine. sed
mistico spiramine. **A**dhuc venter marie be
atificat^a muliere de turba. **T**uc sicut cyta
ra neruis tortis extēris et sicatis aprata / so
nauit ad te bndictū fructus ventris sui. **I**n
cuius corde tūc indiffonanter hec oia spes
metus meror gaudii. **N**ō dubiū quin pa
riter cōpassio q̄ ab vtero egressa est secum.
Ecce q̄ in star moysi et bezeleel fabrican
tū / fedris archam fecimus gāma nostruz
fm exemplar qd̄ vidimus in monte. quem
mōtem ex lapide absciso sine manib⁹ tradi
dit daniel / excreuisse et impleuisse terram. et
hic est deus noster **J**esus xp̄us. lapis quez
reprobauerūt edificātes factus est in caput
anguli. lapis q̄ digiti dauid goliam pstra
uerūt. **C**oaptemus deinceps ad gāma
manuale / spūale. n̄ fm / et attendam⁹ q̄ sex
notule noiant p̄ quinqz vocales. si cōsonā
tes detraheris. que si ordinātur vt ponatur
bis. a. l. f. a. s. c. i. l. a. l. a. **L**ibscit aut̄ frequē
ter fa. in mi. p. b. molle. **E**t est ordo talis. v.
e. i. a. o. a. s. et. l. a. l. a. **D**eniqz q̄rtum ex ve
terib⁹ fas / est conijcere cantus est sensualis
traditus p̄ has quinqz vocales. imo et qui
dam discantus que cōtrapunctū dicimus
neumata deniqz sic insinuabātur que sunt
cōsonātie tonoz finales **S**ic ordināuit p̄
mum hymni metriū de **J**oh̄e baptista q̄ di
xit. **U**t queant lapis resonare mira fa muli
solue labia. **E**rubescant hic nostri sapi
entes et prudentes in oculis suis / quo
rum nihil oculus nisi sublime vult inspicere.
q̄n̄ ipi summi pphete carmina sua diges
serunt p̄ literas alphabeti. nō sine misterio
vt treni **J**eremie. vt **S**alomon de muliere
forti. in misterio sacre legis aut virgis glo
riose / vt p̄s. p̄terea. **B**eati immaculati p oc
tonabia decurrens. vt alter iste psal. **A**d te
dñe lenaui aiā meā. **Q**uid vltra? **U**i
debis sile in ecciastico hymno. **A** solis or
tus cardine. **E**t. **H**ostis herodes impie: -
Voluit p̄tera dñs noster **J**esus xp̄s ma
gnū aliqd̄ in seminario literarū designare
q̄n̄ vehementer exaggerans dixit. **A**mē di
co vobis. nec vnū iota **E**cce iota neutri ge
neris sicut de gamma ponimus. qd̄ apud
grecos / est littera quinta. apud nos. g. nec.

vnus aper transibit a lege donec omnia fis
ant. **P**orro non minoris est ponderis /
q̄ se **J**esus alpha et o dignatus est nomi
nare. **D**otus est inde fortassis abbas **J**o
achim vt ex seminario. i. litteris alphabeti
intellectum colligeret p̄teritoz futurorum
q̄ tempoz. **C**onsonant hec omnia nep
catus irrideatur gamma n̄ fm / in cui⁹ or
dinatione sequi videtur non volūtariam
tantūmodo. sed naturalem. que metiri nes
cit impositionem dicens. a. e. i. o. v. **U**bi
sub typo psalterij / sonus inchoat a sursum
corda. et prodit velut in deorsum. qd̄ sentit
vnusquisqz qui solerter aspiratiōem nota
uerit. quemadmodum pores grammatici
prosus oculati et cordati viri / sapuerunt.
Est autem gaudium vel amor sicut a in
quadam latitudine cordis. **D**einde sicut e
spes contractior est. **D**ebinc mollior est si
cut i. compassio. **D** p̄terea significans me
tum. et. v. dolorem vel odium ad labia vsqz
perueniant. **S**c̄ perinde grauitatem ipius
sicut primis sublimitatem damus vel acu
tiam. **P**ossemus adaptationes alias su
mere vel ex quattuor elementis et eoz qua
litatebus p̄mis. vel ex dispositione celestū
planetarum. vel ex cōbinatione seu cōfigu
ratione complexionis humane et humori
bus ipm corpus per nervos et arterias agi
tantibus. sed ad p̄sens sufficiant adaptati
ones premisse. si descriptiōem addiderim⁹
manuale. sed gamma (p̄out dere clarissi
ma promptissima dici mos est) supra digi
tos posuimus. **S**c̄imus in manu quin
qz digitos esse. sextum monstra quedā hab
buerunt. **D**iuiduntur aliquando tres con
tra duos. de deo dicit **I**saias q̄ appēdit tri
bus digitis molem terre. de ch̄o isto q̄ misit
digitum in auriculas surdi et audiuit. q̄ p̄
terea dixit **T**hōme **I**fer digitum tuū huc
latus ostendens. vt certus fieret per digitū
Legimus quoqz digitos apud **D**anielem
scribentes in pariete. **D**ane thetel phares
Describens quoqz sapiens stultum dixit.
q̄ digito loquitur. **N**on culpans. quia di
gito loquitur. sed q̄ discole peruerse q̄ loq̄
tur illud scilicet scōm **I**saiam quod non p
dest. **P**rominantur ad extremum hi q̄n̄
qz digiti. **P**ollex **I**ndex **D**edius **D**edi
cus **A**uricularis. **C**ur autem hec omnia
nisi p̄ collatiōne rationali vocaliū que cō
ponunt gamma nostrū. quatinus in digi
tis possit tam oculis se prodere q̄ auribus

nostru. Fructuosum dixerimus vt nouella
 corda in xpo dñi aduenerit tps amantiu iu
 tra pabolam **Ezechielis**. dum euaserint in
 eratem illa in qua sue sint libertatis plibi
 to uoluntatis vt ament et cantent. **Sciant**
 paulatim cõponere cãtica amatoria castil
 simi cordis. vt addiscãt hymnis iam cõpo
 sitis/suos affectus cõsonare. quẽadmodũ
 nouerat beata illa aia marie frequentando
 dulcia cantica canticorũ q̃ dicitur dragma
 vel dragnata vel dragnatica. vbi sez sita
 manũ mutua. nõ exp̃ssis nominib; pp̃iis
 allocutio. **Inchoante dilecta et dilecto m̃**
 dente. **Itaq; vox oris vox iocũda vox de**
 cora qñ laudi cõcanoza pura est vox cordis
 um. **Gamma** mistici potest ad cõsonan
 tias musicales que vulgariter appellantur
 tertia. quinta. octaua. deseruire similit et ad
 tonos seu neumata. **Possit** hoc intuitu p̃
 mo uideri cõtrariũ pdictis de distinctione
 canticordi a cantico oris. qñ fit introitus
 cãticordũ nec precipat cũ eo alienus. nec p̃
 cõsequens ipi cõsonat p̃ diateseron aut di
 apente aut diapasõn. **Om̃** insup aduersari
 videtur illud phisophicũ. q̃ impossibile ẽ
 intellectu simul plura intelligere. **Similit**
 igitur nec canere seu notulare. deniq; non
 dum apparet ars tradita de tonis affectio
 num quẽadmodũ de vocalib; neumis in
 uenitur. **Difficilia** ista nec vsitata fate
 mur. sed nõ nihil nos speramus esse dictu
 ros. **Legitur** beatus **Ignatius** vir tot' ig
 nei cordis et philocapt' in xpm/voces ang
 gelicas audisse supra montem ynũ qui p̃
 missis antiphonis /cõsequẽter intonabãt
 hymnos. quẽadmodũ deduxit ad ecclesiãz
 suam celebrandam. **Si** voluerit igitur ali
 quis cantare in corde suo. exemplo anne et
 apli /et plurimoz/ cur non poterit sibi com
 ponere neumata iuxta variã psalmoz et
 affectuũ qualitatem? **Hoc** autem vocabu
 lum neuuma/cur ad signandũ sp̃m sanctum
 tractum est non satis inuenio. nisi q̃ spiri
 tus domini/cõtinet omnia. et scientiam hz
 vocis/qd̃ p̃spicuum fuit in aplis **Signifi**
 cat autem neuuma/cõbinationẽ vocum vel
 notularum/ordinatã. **Porro** sicut ado
 lescentuli disciplinantur p̃mitus vt notu
 las et voces cantici oris sciant nominare/
 digitis iuncturis q̃ iũgere. sciant postmo
 dum dum nunc ynõ nũcalio modo can
 tãdo combinare. **Deinde** litteram notulis
 applicant tandem. generatur in eis ars

cantandi sine numeratione cuiuslibet no
 tũle. **Impedirentur** enim. que si p̃fecta est
 dicente philosopho non deliberat. **Nõ** ali
 ter q̃sto fuerit aliquis in meditando verita
 tes salubres habilior/in canendis affectio
 nibus ordinatis agilior/tanto fit (ceteris
 parib;) ad canticordũ p̃mptior. adeo q̃ vo
 cales quinq; poterit in quolibet verbo res
 pertas/ad meditatiõem reducere cum affe
 ctu. **Sed** quia non omniũ est hec exer
 citatio/poterit saltem vnusquisq; dum sen
 serit euagãtiõem sue mentis extra litterã
 vel sensum eius/redire p̃tinus ad cor et dis
 cere velut p̃ interiectionem et suspiriũ vel ge
 mitum. **Op̃ timore. Op̃ dolore. Op̃ mise**
 ratione. **Ep̃ spe. Ap̃ sp̃uali leticia reparã**
 da in se. **Dicemus** hic ynũ p̃ vagis et p̃fu
 gis in cantibus ecclesie. qd̃ p̃iumvalde nec
 obliuioni tradendũ ingrate. **Desi** quidem
 q̃stulibet oberrauerit in cogitationibus
 etiam criminalibus/si rediens hoc mō ad
 cor ingemuerit dicens. **Penitet me Reddi**
 tur cõtinuo virtus efficac̃ et viuax suo can
 tico nedũ interiori sed vocali. q̃uis ex prio
 ri fuerit origine culpabile. **Nihil** eni probi
 ber diuersoz eundem actũ exteriorẽ na
 turaliter fieri nũc bonum nunc malũ mo
 raliter. **Hinc** **Ambrosi** monet in hymno:
Flãmescat igne caritas accendat ardo. p̃
 ximos. qñ si caritas assit. non erit iam ve
 lut es sonans a cymbalũ tinniens **Gamma**
 misticum. fas est multiplicare fm fra
 sim. hoc est eleuatiõem et dep̃sionẽ sub di
 ctis quinq; vocalib;. et amplius q̃ mltipli
 cetur gamma vetus sub sex notis vel voci
 bus. **Exemplũ** fuit in spiribus christi et
 marie. qui voces affectuũ eleuauerunt vsq;
 ad clamorem altissimum. et ad humiliatio
 nem inattigibilem deduxerunt. **Sic** de
 beatis spiribus dicit psã. **Dirantur** hic
 eleuatio. et deficiunt hic omnimoda dep̃s
 sio. **Nõ** est igitur necessaria multiplicatio
 frasis quinq; vocalium/in gamma nostro
Qd̃ siq; multiplicatiõem figurari vellet/
 poterit h̃ vl' p̃ additionẽ p̃ũctoz in sursum
 vel dep̃sionẽ in deorsus/aut certe p̃ lineas
 q̃nq; vel sex/istud oñdere vel in libris l' mu
 sicis instrumentis exemplum. **Gamma**
 nouũ multiplicatur fm thesim. p̃ductiõez
 scz et breuiatiõem p̃ pausas in sup et diãpsal
 mata **Rõ** silis est ad p̃cedentem significati
 onem quam vocales recipient. scdm q̃ in
 anteriora fiet punctuatio plus aut minus

Octavo qz nō male timeo. nono qz rīdo
 leo vt in pnia. decimo qz nō male doleo. vt
 defeculi tristitia. **R**ursus idē apiamns
 in. v. dol. ore qsi viceversa. Ecce doleo. pri/
 mo qz male doleo. secūdo qz nō bñ doleo.
 tertio qz male timeo. qro qz nō bene timeo
 qnto qz male misereor. sexto qz non bñ mi
 sereor. septimo qz nō bñ spero. octauo quia
 male spero vt in vanis. nono qz male gau/
 deo sic q exultant in rebz pessimis. decimo
 qz nō sanctē gaudeo de diuinis. **P**osse/
 mus pformiter ad hāc multitudinē oñde/
 re q non ē psalm. non versus psalmi. non
 vñ. n̄ deniqz sillaba/ad quā r fm quā nō
 possint psonē ad vocalē suā sit. a. sit. e. sit. i
 sit. o. sit. v. voces spūales quilibet r quot
 liber depromere. **S**ic **M**aria in suo ma/
 gnificat p oēm vocē musicalem/agili voce
 pcurrit. sic in alphabeto. sic i p̄ noster. sic
 in suo **A**ue maria. sic in **C**redo fuit. ea vñ
 uere cōpositū. sic in **B**ndict. sic in nūc di/
 mitis. Quid conor p singla cū i qlibz hym
 no. dicā ampli in qlibet verbo suo/p oēm
 vocalē p se vel primis pcinere fas hēbat
Mideat nūc aliqz si p̄ si audeat gāma
 misticā. imo vero n̄ iā irideat. n̄ reijciat. n̄
 psuat. qz si sapiēs ē ip̄e audies sapiētior
 erit. si insipies/poterit ad sapiam venire sa
 lutarē p̄ter laudis. r̄si vacet vt videat. si q
 elcat vt audiat. si ozet vt sapiat. si mereat
 p oēm. tādē agnoscere qd psalm iste so/
 ner. **B**ñs ppl̄s q̄ scit iubilatoz. **G**āma
 misticū p̄t exponi vñ apliari p nomia qnqz
 passionū q̄i totidē vocū. lz in p̄notatiōe/
 ba seu v̄bula deficiāt. **E**t p̄mo spēs oīs rē/
 pantie r fortitudis q̄ sūt in p̄cupiscibili et
 irascibili mediāt inf̄ passionēs vtriusqz vi/
 tiosas. **S**z discurrem p̄ singulas voces.
Ecce reducū ad. **A**. delectatio. q̄si qdaz
 delectatio. qm vt lac se infūdīt dū medita/
 tio p̄mit. affectio sugit. **L**etitia q̄si latitia.
 qz dilatat. voluptas q̄i volubilitas. nē hac
 nūcillac/circa rē dilectā app̄hensā. **J**ocun/
 ditas qz puocat ad iocū q̄ facilis est nec la/
 borat. **H**ilaritas qz se foris facieten se ex/
 plicat marie p oculos in honore leto. **A**la/
 critas q̄ est vigor vtēdi se r suis officijs ex/
 pedite. **L**iq̄factio q̄ se p̄p̄is terminis non
 p̄tinet pl̄ q̄ aer aut aq̄. lz labif in rē amatā
Defectio q̄ n̄ subsistit in sua v̄tute conatu
 v̄l op̄atōe sc̄ cadit in rē dilectā sic liq̄factio.
Ebrietas q̄ nō videt eē sui p̄pos p̄ amoris
 magnitudie. **S**atietas tñ q̄ nō excludit d

sideriū lz fastidiū vt ibi/fruū nec fastidiū
 q̄ frui magis sicut. **F**ruitiō q̄ ē in bescue in
 re amata p̄ se/cū q̄ere. **T**rāsfōrmatiō n̄ p
 subam lz assimilatoz qlitatiā in amore vi
 uo. exultatio. tripudiū. iubilatio. plausus
 saltatio. ḡrāzactio. vox laudis. **R**edu
 cū ad. **E**. spem q̄ n̄ accipit h̄. put est virtus
 theologica lz generalit̄ p̄ desiderio boni fu
 turi. tēdētia. expectatio. esuries sitis. ardor
 audacia bona. ira bōa. ieb̄ bo. anbelatio
 emulatio bona. suspiriū p̄cupia. **R**edu
 cū ad. **J**. p̄passionē. misatio. mīa. pietas
 mititas. māsueto. benignitas. libalitas
 munificētia. elemosina. i. affect. misandi
 tā in spūalibz q̄ in corpalibz incōmodis
Reducū ad. **D**. timorē. fuga. desp̄atio
 bōa. segnitie bōa. stupor bon. admiratō
 erubescētia bōa. v̄cūdia bōa. horroz. ago/
 nia. trepidatio. formido. abominatio p̄cū
 nausea voluptatis male. fastidiū bonū. te/
 diū bonū vite b. timor renerēialis q̄ est q̄
 dā resilitio in p̄p̄iā p̄uitatē/ ex p̄sideratiōe
 sup̄ioris maiestatis. aut ē resilitio formida/
 bil ad p̄p̄iū adiutorē cū p̄sideratiōe vigēt
 nccitatis. **R**educū ad. **T**. tristitia. p̄tri
 tio. dolor. odiū bonū. detestatio. iuidia bo
 na. cruciat. torsio. plāct̄ seu plāgor. lamē/
 tū. rugit. gemit. v̄lulat. lāguoz. **P**os/
 sem oēs has qnqz resonātia/i aspectu cru
 cis notare r in. c. l̄ra **I**n p̄po qz q̄ fuit in mi
 sterio reclēpt̄ qnqz siclis. **S**z r̄ in m̄re ei
 fm euāgelij tenorē r notulas. **V**is audi
 re cāntico dū marie in. a. **D**ḡt̄aia mea dñz
Vis in. e. Ecce ācilla dñi fi. mi. fm. v. tuū
Vis in. j. **V**inū nō h̄nt. **V**is in. o. **Z**ur/
 bata ē in voce āgeli r timuit illo ire. **Q**uis
 nēpe. **J**oseph sp̄suf n̄ dubiū qn sp̄sa ma
 ria timoris p̄sors fuit. **V**is in. v. **E**cce p̄
 tu r ego do. q̄re. te. **V**is rursus in. **J**. siml
 oia p̄sonate. **E**rige cordis aures ad voces
 sp̄s sui. dū p̄p̄iū filiū/dū dilectū oris sui
 viscep̄ qz suoz r votoz/p̄sensit crucifigi p
 redēptiōe n̄ri. dās nob̄ illum v̄tiqz cū gau/
 dio r exultatōe q̄ sumā supabāt carnis āgu
 stia. **A**lioqn qliter ip̄lesset qd d̄. **H**ilarem
 datorē diligit d̄s. **D**esideriū rursus qd̄ ha
 buerat cū filio nos p̄ crucē redimi/dū im/
 plebat. **H**ōne q̄so delectabat. **A**unqd̄ nō
 p̄trea crediderim eā p̄gratulasse saluti la
 tronū/cū audiuit a filio. **H**odie mecū eris
 in paradiso. **C**ū orauit isup fili p̄ p̄seantibz
P̄ dimitte ill qz nesciūt qd faciūt. **V**is
 deret sup̄flu/si p̄p̄iā cū p̄ bas qnqz voces
 Ji.

De laude musice.

Musica diuini noua pulsu q̄ fit amor
Extolli nulla laude satis poterit.
Lor recreat. curas abigit. fastidia mulcet
Fitq̄ pegrinis q̄s uehit apta comes.
Per medias hiemes p̄ soles carmine filius
Ibo spe patiens / let^o / alacris / ouans.
Hā fugiūt tristes cātū p̄ inania cure
Dialz insidiās hostica pestis bebet.
Uertit occurſu psallenti saul uelut alter.
Factus hō / psallit / fitq̄ p̄pheta nouus.
Ecagitat neq̄ dū spūs hūc / cytharedus
Pastor p̄ nūeros cogit abire dauid.
Uatidie^o deerat helizeo spūs olim /
Dū cecinit psaltes p̄tinus iplet eum.
Pitbagoras mor^o fuerat cōponere cordis
Adiectis cythare cōpositis numeris.
Spūs ecce monet spirās p̄ carmīa uatum
Ad dñi laudes cuncta creata simul.
Triuile^o / psallāt / exultēt / ut cytharā dēt /
Tympana cū cordis / organa / nābla / choz
Lora spiritibz sūt organa / p̄sona. mūdus
Est chorus vn^o quo ludere noys amat.
Carmie mūdano sibi dissona praua uolū /
Lōcordās toti / fit moderāte deo (tas
Dnat z ipa nos / breuibz lōgis ve camenā
Improba uiuēdi mors variādo uices.
Discantū mollē miserās dat grā / raucis
Stridet de penis culpa tenore graui.
Deu fuge te tali fuge de p̄cor eē tenore
Urtis sub molli molle cor adde tibi.
Quid q̄ corpibz curādis musica p̄dest.
Dū cor letificat / lenit z alleuiat
Dant yrūq̄ tibi gētiles / pulcer appollo
Carmis / z medice p̄bebe reproz opis.
Colligif pulsu uenaz / musica cordis.
Que sit temperies q̄ frasis / atq̄ thesis.
Hoc medic^o tactu iuuenis p̄iecit amorem
Luius in agnete cor furit igne graui
Carmia nō loq̄mur nūc execrāda magoz.
Nec nisi mistic^o est ip̄e poeta placet.
Amphion ac orp̄he^o cātū mouisse ferunt
Hic lapides diras h̄ furias berebi.
Horibz hec duris si trāssers instituedis
Durādiq̄ bona dogma salubre canūt
Adde q̄ in populis mutat uel iā uariatos
Insinuat mores musica cuiq̄ sua
Est gūis huic / petulās illi / moll^o / v̄l / agrestif
Unaq̄ dilatās cor uehit / ista p̄mit
Est diatesserō ē diapente cū diapason
Triplex legitimis copula nera tonis.
Rur^o i octo tonos finē / mediū / caput oēs

Latus partiri suscipit ecclesia.
Antiphōas dōdit ad psalmos ignati^o aptaf
Dōte put q̄dam desup audierat.
Turpibz z fedis infantū queso cauete
Flexibiles animos cantibz inficere.
Festinat in teneras energia carmis aures.
Uret ut yrūce cor tibi lubrica uox.
Urit cantādo facit idem sepe uidendo.
Femina / flagicij fundit yrūq̄ uirus
Quid numerem^o aues hūano q̄ capiunt.
Cantu / nec cantū despiciat vlla suum.
Pisces z cerui mulcentur cantibz / egris
Antidotum varijs musica crebro fuit.
Prebe fidez grecis delphin^o ariona uerit.
Fluctus p̄ medios / dum lira mulcet eum.
Fistula pastoris pecudes / armēta gregisq̄
Solat / nec eas terret imago lupi
Pascua tūc secura metū / minuitq̄ mgt^o.
Ledia pascēdi rusticus iste sonus
Fistula pan p̄bebi cythare certauit agrestif
Iudicete mida uict^o apollo fuit.
Iudiciū nam cuiq̄ suū / sua cuiq̄ uoluptaf
Sic natura suū grande melos uariat
Buccina terribilis animosum pectus eq̄z
Bellis exacuit / militis ira uiget
Femina dū terit donec pueroq̄ soporem.
Ducēs in cunis cātāt inepta rudis.
Lelica turba iesu nati fescennia cantat.
Pat homini terris / gloria celsa deo
Rustic^o arua colēs / an uociferādo iocatur
Cantat / z alleuiat inde uiator iter.
Artem q̄sq̄ suā mulcet durūq̄ laborem
Qualicumq̄ sono / sit licet asperior.
Uox deuota deū placat iratū / placet armif
Liubz / ipa choris p̄cinit angelicis.
Uocibz ecclie pater augustine fateris
Potū te lachrymis ora rigasse p̄ijs.
Felic cuius erāt p̄ctā relecta maria
Que toties uoces celitus aure capis.
Organa dū cātāt sibi soli / corde canentē
Lorde deo pleno / Leciliā legimus.
Lor dū ut n̄ris psallam^o / paulē monebas
Actio nā talis iure beat duplici.
Inchoat hic z nūccelū / uiteq̄ beate.
Horibz z ritu degit in exilio
Hors uēit in tra q̄ carnis uinclā resoluit
Cātantē in psalmis uictor in alta uehit
Ecclesiasticorum ex 2.
hortatio ad cantum
Semp i ore tuo sit laus / sint cātica sio.
Quāuis captiuū te babilone doles.
Fac h̄ p̄cipue / cui cantus ecclie dant.
Ji. 2.

